

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN TUĞRUL TÜRKEŞ'İN HOLOKOST ANMA TÖRENİNDE YAPTIĞI KONUŞMA

Tuğrul TÜRKEŞ

Blog No: 11
27.01.2017

Sayın Rektör,

Türk Musevi Cemaatinin Saygıdeğer Başkanı,

Saygıdeğer Büyükelçiler,

Değerli Konuklar,

Hanımefendiler ve Beyefendiler,

Hayatta kalmak beraberinde yükümlülükler getiren bir ayrıcalıktır. Ben daima kendime hayatta kalamayanlar için ne yapabileceğimi soruyorum.

Ölüm kamplarında başta annesi olmak üzere birçok yakınını kaybeden, kendisi de Holokost mağduru olan Simon Wiesenthal (Simon Visendal), bu satırlarla Holokost'a engel olamamış ve bu acı dönemi hayatta kalarak atlatmış insanlığın Holokost kurbanlarına karşı sorumluluğuna dikkat çeker. Holokost kurbanları için adaletin yerini bulması ve kıymetli hatıralarının hiçbir zaman unutulmamasının sağlanması ile benzer vahşetlerin tekrarlanmasının önüne geçilmesinden oluşan bu sorumluluğu Wiesenthal, kaçak Nazi suçlularının adalet önüne çıkarılmasına katkı sunarak yerine getirmiştir. Bugün biz de Holokost kurbanlarına karşı sorumluluğumuzun bir parçasını yerine getirmek, Holokost'a sebep olan nedenleri unutmamak ve kurbanları hatırlamak üzere tıpkı geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da Ankara Üniversitesinin evsahipliğinde biraraya geldik.

Bundan 72 yıl önce Avrupanın ortasında yaşanan, insan aklının bugün bile tahayyül etmekte zorlandığı, insanlık tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir vahşet olan Holokost'ta yaşamını yitiren milyonlarca insanın hatırasını saygıyla anıyorum.

Holokost, bir etnik veya dinsel azınlığın erkek, kadın, çocuk demeden, Fransa'dan Polonya'ya Norveç'ten, Yunan adalarına kadar, işgal ettiği tüm topraklarda izini sürüp sistematik bir şekilde son bireyine kadar topluca yok edilmesinin siyasi hedef olarak gösterilmesi sebebiyle benzeri görülmemiş bir soykırım olarak nitelendirilmektedir. Nazi Almanyası, sırf bu hedeflerine ulaşabilmek için kapsamlı bir bürokratik sistem kurmuş, o dönemin tüm teknolojik gelişmelerini, daha hızlı öldürmek ve en vahşi biçimlerde imha etmek için seferber etmiştir.

Saygıdeğer Misafirler,

Holokost'un nedenlerini ve sonuçlarını anlayabilmek için, öncelikle Holokost'un Auschwitz'te veya diğer ölüm kamplarında başlamadığını unutmamamız gerekmektedir. Holokost, "nihai çözüm"den çok önce, önyargı, ırkçılık ve nefret tohumlarının Avrupaya serpilmesi sırasında toplumun bu duruma karşı kayıtsız ve eylemsiz kalması, yaşananları sessizce izlemeyi tercih etmesiyle başlamıştı. Bu bağlamda Holokost'tan belki de almamız gereken en önemli ders, nefrete ve ötekileştirmeye karşı sessiz kalınmaması gerektiğidir.

Holokost, bir ülkeyi yönetenlerin, belli bir dini veya etnik grubu hedef alarak ülkenin sorunlarının kaynağı olarak onları suçlayıp, çözümü kin yoluyla basitleştirmesinin nelere yol açabileceğini gösteren, tarihten bize seslenen güçlü bir uyarıdır.

Buna karşın, günümüzde, özellikle bazı Avrupa ülkelerinde, ideolojilerini ve söylemlerini antisemitizm, İslamofobi ve yabancı düşmanlığı gibi motiflerle besleyen siyasi hareketlerin güçlenmekte olduğunu müşahede ediyoruz. Bu siyasi hareketlerin kullandığı ırkçı ve nefreti körükleyen söylemlerin maalesef son yıllarda yaşanan ırkçı saldırılardaki büyük artışa zemin oluşturduğunu üzüntüyle takip ediyoruz. Ötekine karşı artan tahammülsüzlük ve bu bağlamda aşırı sağ hareketlerin yükselişi, bir yandan geleceğe yönelik kaygıları artırmakta, diğer yandan ise insanlığın geçmişte yaşanan acılardan yeterince ders çıkarıp çıkarmadığını, tarihin tekerrür etmesine izin verip vermeyeceğini sorgulatmaktadır.

Maalesef bugün dünya genelinde adeta bir salgın hastalık gibi yayılmakta olduğunu gözlemlediğimiz antisemitizm, İslamofobi ve yabancı düşmanlığının zaman zaman ülkemizdeki bazı marjinal çevrelerde de etkili olduğunu üzüntüyle görüyoruz. Şunu belirtmek isterim ki, antisemitizm, İslamofobi, Hristiyan düşmanlığı ve benzeri nefret suçlarına karşı sıfır tolerans göstermekten başka bir seçeneğimiz yoktur. Herhangi bir etnik veya dini kimliğin şeytanlaştırılmasına göz yumulmasının nelere yol açtığını, tarih bize en acı şekliyle Holokost'ta göstermiştir. Bu bağlamda ülkemiz, Holokost konusundaki çalışmalara aktif katılım sağlamaya önümüzdeki dönemde de aynı kararlılıkla devam edecektir.

Öte yandan, dile getirdiğim bu olgularla mücadelede devletlere olduğu kadar akademik dünyamız, sivil toplum ve bireylere de önemli roller düşmektedir. Vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesinde akademik kurumlarımızın ve sivil toplum örgütlerimizin önemi

yadsınamaz bir gerçektir. Günlük hayatta karşılaşılan kin ve düşmanlık içeren söylem ve hareketlere karşı sessiz kalmayıp, onlara karşı mücadele verilmesi, Holokost kurbanlarının hatırasının en iyi şekilde onurlandırmasını sağlayacaktır.

Bu bağlamda son yıllarda Ortaköyde coşkulu kalabalıklarla kutlanan Hanuka Bayramını, Avrupanın en büyük 3. Sinagoguna sahip olan güzel Edirne şehrimizde Yahudi Cemaatimizce tertiplenen etkinlikleri ve keza Türkiyenin çeşitli renklerini ortaya koyan tüm etkinlik ve çabaları gönülden desteliyor, bu organizasyonların sayısının artmasından memnuniyet duyuyorum.

Değerli Konuklar,

Hanımefendiler ve Beyefendiler,

Sözlerime son verirken, bu anlamlı töreni düzenleyen ve evsahipliği yapan Ankara Üniversitesine teşekkür ediyor, Holokost yıllarında vahşice katledilen tüm insanları sizlerin huzurunda bir kez daha saygıyla anıyor ve Holokost gibi felaketlerin bir kez daha tekrarlanmamasını diliyorum.

About the author:

To cite this article: Tuğrul TÜRKEŞ. 2026. "BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN TUĞRUL TÜRKEŞ HOLOKOST ANMA TÖRENİNDE YAPTIĞI KONUŞMA." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2017 / 11. January 27. Accessed October 30, 2026. https://avimbulten.org/public/Blog/BASBAKAN-YARDIMCISI-SAYIN-TUGRUL-TURKES-IN-HOLOKOST-ANMA-TORENINDE-YAPTIGI-KONUSMA

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır